

ארבע ההלכות בד' מינים

תם, לכם, הדר, מינו

שוע"ר סי' תרמה

א ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל וגוי, ודרשו חכמים פרי עץ שהעץ כפריו בטעם שוה, ואיזה זה אתרוג, שטעם עצו ופריו שוה.

ב הדר שיהיה נאה והדר בתארו ובגידולו ... ולפי שכל ארבעה מינים אלו כתובים בפסוק אחד, הרי הוקשו זה לזה, ולמדוין זה מזה, לפיכך כל ד' מינים אלו צריכים להיות נאים ומהודרים בתוארם ובגידולם.

י עלה העליון האמצעי שהוא גבוה מכל העליון, והוא נקרא ראש הלולב ... נחלק לשנים בכל ארכו ... פסול ... אינו משום הידור הלולב, אלא משום שנאמר ולקחתם, ודרשו חכמים לקיחה תמה ושלימה ... ואם הוא חלוק לשנים, הרי ניכר ונראה שאינו תם ושלם במקום הסדק.

טז לולב שיבשה רוב שדרתו, או שיבשו רוב עליו, פסול, שאין זה נקרא הדר.

יז נקטם ראשו פסול, לפי שאין זה הדר, ואיזהו ראשו, זה עלה העליון האמצעי, שהוא גבוה מכל העליון.

שוע"ר סי' תרמו

ח יבשו עליו פסול, לפי שאין זה הדר. אבל אם לא הגיעו לכלל היבשות, אע"פ שכבר כמשו, כשר.

שוע"ר סי' תרמז

א ערבי נחל האמור בתורה, הוא מין ידוע הנקרא כן, וזה סימנו קנה שלו הוא אדום ... ועלה שלו אינו עגול אלא הוא משוך כנחל, ופיו של העלה, דהיינו חודו הוא חלוק ואינו עשוי פגימות.

ג אבל יש מין אחד דומה לערבה, אבל קנה שלו אינו אדום, ועלה שלו עגול, ופי העלה הוא דומה למסר, וזהו הנקרא צפצפה, והיא פסולה.

ו יבשו רוב עליה פסולה, שאין זה הדר. וכמה שיעור היבשות משהלבינו פניהם, אבל אם לא הגיעו העליון לשיעור היבשות, אע"פ שכבר כמשה, הרי זו כשרה.

שוע"ר סי' תרמח

א אתרוג הכמוש כשר, אבל היבש פסול, שאין זה הדר.

יד וכל פסולים אלו דהיינו ניקב חסר ונסדק אינו מחמת שאינו הדר, אלא לפי שאינו תם ושלם, והתורה אמרה ולקחתם, ודרשו חכמים לקיחה תמה ושלימה.

יז אתרוג שהיה לו פטמא וניטלה פטמתו ... כיון שהפטמא היא בגובה האתרוג על ראשו, והחסרון ניכר בה יותר, לפיכך החמירו בה, שאפילו חסרון כל שהוא שבה פוסל, לפי שעיקר הידורו של אתרוג תלוי בראשו, שהאדם רואה אותו בתחלת השקפתו, ואם נחסר שם כל שהוא אינו הדר.

לא אתרוג המורכב, דהיינו שהרכיבו ענף מאילן אחר לתוך אילן האתרוג וגדל מהן מין הדומה לאתרוג, פסול, שזה אינו אתרוג כלל אלא הוא בריה בפני עצמה.

שוע"ר סי' תרמט

א כל ארבעת המינים שהיה אחד מהן שאול בידו ... הרי זה פסול ביום הראשון של חג מן התורה, שנאמר ולקחתם לכם ביום הראשון וגוי, ודרשו חכמים לכם משלכם להוציא את השאול.

ב ומיום שני (דהיינו בארץ ישראל אבל בחוץ לארץ יתבאר לקמן) ואילך, שחיוב נטילת לולב אינו אלא מדברי סופרים, אדם יוצא ידי חובתו לכתחלה בשאול, דכיון שלא תקנו אלא לזכר למקדש, לא החמירו לפסול את השאול, כיון שאין פיסולו בגופו, שהרי הוא מין כשר אלא שאינו שלו.

יז שאר כל הדברים הפסולים בכ"א מארבעה מינים שפסולן הוא מגופו, פוסל בין ביום הראשון בין בשאר הימים, חוץ מפסול מחמת חסרון, כגון ניקב נקב מפולש ויש בו חסרון מגוף האתרוג, או שניטל עוקצו ונשאר מקומו גומא. אבל ניטלה פטמתו אין פיסולו מחמת חסרון בלבד, אלא מחמת שאין זה הידור, לפיכך פסול כל ז' הימים כשאר כל פסולים שמחמת הידור, כגון חזזית וכיו"ב, שפוסלין כל ז' ימים.

יט ויש מכשירין בשאר הימים אף הפיסול מחמת שאינו הדר, כגון ניטלה פטמתו וחזזית וכיוצא בהם, ויש לסמוך על דבריהם בשעת הדחק שאי אפשר למצוא מינים אחרים.

בס"ד

ביום הראשון, כח תשרי, בשעה 8 בערב, תתחיל בעזהי"ת סדרת שיעורים בנושא:

ל"ט מלאכות שבת

על סדר ההלכות שבמשנה

כאשר בכל מלאכה יתבארו בעזהי"ת:

(א) שורש המלאכה כפי שהיתה במלאכת המשכן.

(ב) תוכן המלאכה כפי שנתבארה במשנה וגמרא.

(ג) פרטי המלאכה שנתבארו בשוע"ר, בהנוגע למעשה.